

МОЗ України
ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації

«Затверджую»

Головний лікар бази стажування

«Затверджую»

Завідувач кафедри внутрішніх
хвороб та медицини невідкладних
станів з шкірними та венеричними
хворобами

« __ » _____ 20 1 р.

« __ » _____ 201 р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАВЧАННЯ
лікаря-інтерна за фахом : „Внутрішні хвороби”

(П.І.Б.)

ТЕРМІН НАВЧАННЯ: _____

БАЗА СТАЖУВАННЯ: _____

БАЗОВИЙ КЕРІВНИК: _____

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ІЗ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ І ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ 2013 РОКУ

Первинна спеціалізація (інтернатура) є обов'язковою формою післядипломної підготовки випускників усіх факультетів вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти III–IV рівнів акредитації незалежно від підпорядкування та форм власності, яка закінчується присвоєнням кваліфікації лікаря-спеціаліста з певного профілю.

Метою інтернатури є підвищення рівня практичної підготовки випускників вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти III–IV рівнів акредитації, медичних факультетів університетів, їх професійна адаптація до самостійної лікарської діяльності.

Основним завданням інтернатури із спеціальності „Внутрішні хвороби” є набуття знань, професійних умінь і навичок за кваліфікаційною характеристикою лікаря-спеціаліста-терапевта.

Інтернатура проводиться в очно-заочній формі в закладах медичної післядипломної освіти, на факультетах післядипломної освіти ВНЗ III–IV рівнів акредитації, а також в базових установах закладів охорони здоров'я. В якості клінічних установ очного навчання використовуються, крім стаціонарних, і заклади амбулаторної допомоги (поліклініки, амбулаторії).

Під час навчання в інтернатурі лікарі-інтерни можуть одночасно навчатися в магістратурі з такої ж спеціальності, як і спеціальність інтернатури. Навчання в магістратурі проводиться на тій же кафедрі вищого закладу освіти, на якій лікар-інтерн проходить очну форму навчання в інтернатурі. Вступ до магістратури та навчання в ній регламентуються відповідними директивними документами.

Підготовка лікарів-інтернів проводиться за індивідуальними навчальними планами, які розробляються на підставі типового навчального плану і програми інтернатури.

Типовим навчальним планом підготовки лікаря-інтерна за спеціальністю «Внутрішні хвороби» упродовж 2 років (22 місяці) передбачено: 6 місяців (з вересня по лютий) упродовж першого року і 5 місяців (з лютого по червень) упродовж другого року навчання на кафедрі терапії і на суміжних кафедрах (разом 11 місяців – 1716 годин).

На базах стажування підготовка інтернів буде здійснюватися за перший рік упродовж 5 місяців і за другий рік – відповідно 6 місяців (разом 11 місяців).

Рік навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XI I	I	II	III	IV	V	VI	VII
1 рік	б	к	к	к	к	к	к	б	б	б	б	в
2 рік	б	б	б	б	б	б	к	к	к	к	к	в

Примітки: б-стажування на базі;

к-навчання на профільній та суміжних кафедрах 11 місяців;

в-відпустка

Даний навчальний план розрахований на 36-годинний робочий тиждень.

Теоретична підготовка передбачає, крім лекцій, активну участь у семінарських заняттях, науково-практичних, клінічних і патологоанатомічних конференціях, тощо. Проведення науково-практичних конференцій, конференцій молодих вчених

та лікарів-інтернів відбувається за рахунок часу, відведеного на викладання розділів, під час проведення яких проводяться дані заходи.

Основним видом навчання в інтернатурі є практична лікарська підготовка під керівництвом куратора. Особливий наголос під час занять робиться на засвоєння практичних навичок.

В переліку практичних навичок передбачено три рівні засвоєння матеріалу: 1-ий рівень (+) – ознайомлення з даними питаннями, 2-й (++) – знання методів та інтерпретації даних при курації хворих, виконання окремих маніпуляцій, 3-й (+++) – уміння самостійно застосовувати набуті знання та навички в обстеженні, діагностиці і лікуванні хворих. Перелік практичних навичок, якими повинен оволодіти лікар-інтерн-терапевт поданий окремо. З метою узагальнення результатів практичної підготовки слід максимально впроваджувати клінічні розбори-семінари. Така організація навчального процесу максимально готує лікаря-інтерна до самостійної практичної роботи, особливо в структурі надання первинної медико-санітарної допомоги.

При проходженні заочної частини інтернатури лікар-інтерн підпорядковується адміністрації базової лікувально-профілактичної установи. На нього поширюються правила внутрішнього трудового розпорядку, права та пільги, що встановлені для медичних працівників даної установи. Під час проходження інтернатури при здійсненні функції лікаря інтерн володіє правами і несе відповідальність за свої вчинки на рівні з іншими лікарями.

Заочна частина інтернатури проводиться на базі терапевтичних чи відповідних спеціалізованих відділень стаціонарних закладів, поліклінік, амбулаторних закладів. Час проходження заочної частини первинної спеціалізації за окремими курсами навчальної програми на базі амбулаторних закладів повинен становити не менше третини часу, відведеного для вивчення курсу.

Відповідно до чинного положення про інтернатуру, лікар-інтерн повинен самостійно забезпечувати діагностичний та лікувальний процес під керівництвом безпосереднього керівника.

Лікарі-інтерни чергують 2 рази в місяць у стаціонарі під керівництвом відповідального чергового лікаря і звітують про результати чергування на ранкових конференціях, оперативних нарадах у відділенні.

Самостійна робота лікаря-інтерна над засвоєнням навчального матеріалу поза аудиторією може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах кафедр, комп'ютерних класах, клініці тощо.

Для визначення початкового рівня знань і практичних навиків на початку першого року навчання на базі проводиться базовий контроль знань, який складається з двох етапів. Перший етап – перевірка рівня оволодіння практичними навиками, який проводиться у відділенні біля ліжка хворого із заповненням відповідних атестаційних листків, другий етап – співбесіда. Результати базового контролю враховуються при складанні індивідуального плану підготовки в інтернатурі.

Практична частина підсумкового контролю знань лікарями интернами може розпочинатись заздалегідь, шляхом їх участі в клінічних, інструментальних, санітарно-епідеміологічних обстеженнях, виробничих процесах тощо у присутності викладача.

Повторне нескладання підсумкового контролю кваліфікується як невиконання навчального плану.

По закінченні терміну підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни підлягають атестації для визначення знань і практичних навиків з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста із спеціальності «Внутрішні хвороби».

За період навчання в інтернатурі лікар-інтерн повинен скласти ліцензований іспит “Крок-3”, що визначено відповідними регламентуючими документами.

Атестація лікарів-інтернів включає в себе:

- контроль знань та вмінь за комп'ютерними тестуючими програмами;
- оцінку державною атестаційною комісією володіння практичними навиками;
- співбесіду чи іншу форму підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури.

Комп'ютерний контроль знань та вмінь проводиться за тестовими комп'ютерними програмами, затверджених Міністерством охорони здоров'я України, в присутності членів державної атестаційної комісії.

При проведенні оцінки володіння практичними навиками лікарі-інтерни підлягають обов'язковому контролю вміння провести обстеження хворого, тлумачити результати допоміжних досліджень, провести диференційний діагноз, виставити клінічний діагноз, призначити лікування конкретному хворому, надати невідкладну допомогу (включаючи проведення серцево-легеневої реанімації на тренажері), вирішити питання експертизи працездатності.

Співбесіда чи інша форма підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури проводиться з кожним лікарем-інтерном. За результатами співбесіди з урахуванням оцінок попередніх етапів приймається рішення про рівень підготовки лікаря-інтерна і присвоєння йому звання лікаря-спеціаліста.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Рік навчання	Місяці											
20 /20	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I рік												В
Базовий контроль (дата, оцінка) _____												
Піврічна атестація (дата, оцінка) _____												
Річна атестація (дата, оцінка) _____												
II рік												В

Півторарічна атестація (дата, оцінка) _____

Державна атестація (дата, оцінка) _____

Примітка:

Б - стажування на базі; К - навчання на кафедрах; В - відпустка.

Навчальний план
(заочна частина інтернатури).
практичної лікарської діяльності лікарів-інтернів
за спеціальністю “Внутрішні хвороби” на базі стажування

(витяг з навчального плану та уніфікованої програми спеціалізації 2013р.)

Тривалість 11 місяців (1716) годин.
 1-ий рік навчання – 5 місяців (780 годин)
 2-ий рік навчання – 6 місяців (936 годин)

Назва курсу навчальної програми	1 рік навчання		2 рік навчання		Всього	
	години	тижні	години	тижні	години	тижні
Організація терапевтичної допомоги населенню	36	1	36	1	72	2
Хвороби органів дихання та професійні хвороби	108	3	108	3	216	6
Хвороби серцево-судинної системи	144	4	144	4	288	8
Хвороби органів травлення	108	3	108	3	216	6
Хвороби нирок	72	2	-	-	72	2
Клінічна алергологія			36	1	36	1
Хвороби органів кровотворення	-	-	72	2	72	2
Хвороби ендокринної системи та обміну речовин	72	2	36	1	108	3
Ревматичні захворювання	72	2	36	1	108	3
Онкологічні захворювання	36	1	-	-	36	1
Інтенсивна терапія. Невідкладні стани	72	2	180	5	252	7
Фтизіатрія	-	-	72	2	72	2
Інфекційні хвороби. СНІД	36	1	36	1	72	2
Клінічна неврологія	-	-	72	2	72	2
Проміжна атестація	24		-	-	24	-
Всього	780	21	936	26	1716	47

«Затверджую»

Головний лікар бази стажування

«Затверджую»

Завідувач кафедри внутрішніх
хвороб та медицини невідкладних
станів з шкірними та венеричними
хворобами

« __ » _____ 20 __ р.

« __ » _____ 20 __ р.

**Графік проходження заочної частини навчання
лікаря-інтерна з фаху „Внутрішні хвороби” 1-го року навчання**

(П.І.Б.)

База стажування: _____

	Структурні підрозділи	Тривалість роботи в днях	Дата
	І рік навчання (5 місяців)		
1.	Амбулаторно-поліклінічне відділення терапевтичного профілю	35	
1.1.	Амбулаторно-поліклінічний прийом терапевта	5	
1.2.	кабінет пульмонолога	5	
1.3.	кабінет кардіолога	5	
1.4.	кабінет гастроентеролога	5	
1.5.	кабінет ревматолога	5	
1.6.	кабінет КІЗ	5	
1.7.	кабінет онколога	5	
2.	Відділення терапевтичного профілю	65	
2.1.	пульмонологічне відділення	10	
2.2.	кардіологічне відділення	15	
2.3.	гастроентерологічне відділення	10	
2.4.	нефрологічне відділення	10	
2.5.	ендокринологічне відділення	10	
2.6.	ревматологічне відділення	10	
3.	Інтенсивна терапія. Невідкладні стани (ВРІТ. реанімаційне відділення)	10	
4.	Базовий контроль	1	
5.	Річна атестація	2	

Лікар-інтерн _____

Базовий керівник _____

(Підпис)

(Підпис)

*При відсутності спеціалізованих відділень чи кабінетів, навчальні години відводяться на роботу в кабінеті терапевта чи загальнотерапевтичному відділенні.

Тривалість навчання повинна відповідати навчальному плану практичної лікарської діяльності лікарів-інтернів за на базі стажування (див. вище).

«Затверджую»

Головний лікар бази стажування

«Затверджую»

Завідувач кафедри внутрішніх
хвороб та медицини невідкладних
станів з шкірними та венеричними
хворобами

« __ » _____ 20 __ р.

« __ » _____ 20 __ р.

**Графік проходження заочної частини навчання
лікаря-інтерна з фаху „Внутрішні хвороби” 2-го року навчання**

(П.І.Б.)

База стажування: _____

	Структурні підрозділи	Тривалість роботи в днях	Дата
	II рік навчання (6 місяців)		
1.	Амбулаторно-поліклінічне відділення терапевтичного профілю	45	
1.1.	ЛТЕ, МСЕК	5	
1.2.	кабінет ревматолога	5	
1.3.	кабінет невролога	5	
1.4.	кабінет ендокринолога	5	
1.5.	кабінет фтизіатра	5	
1.6.	кабінет гематолога	5	
1.7.	кабінет кардіолога	5	
1.8.	кабінет пульмонолога	5	
1.9.	кабінет гастроентеролога	5	
2.	Відділення терапевтичного профілю	45	
2.1.	пульмонологічне відділення	10	
2.2.	кардіологічне відділення	15	
2.3.	гастроентерологічне відділення	10	
2.4.	алергологічне відділення	5	
2.5.	гематологічне відділення	5	
3.	Інтенсивна терапія. Невідкладні стани (ВРІТ. реанімаційне відділення)	25	
4.	Туберкульозний диспансер, стаціонар	5	
5.	Інфекційне відділення	5	
6.	Неврологічне відділення	5	
7.	Півторарічна атестація	1	

Лікар-інтерн _____

(Підпис)

Базовий керівник _____

(Підпис

*При відсутності спеціалізованих відділень чи кабінетів навчання години відводяться на роботу в кабінеті терапевта чи загальнотерапевтичному відділенні.

«Затверджую»

Головний лікар бази стажування

«Затверджую»

Завідувач кафедри внутрішніх
хвороб та медицини невідкладних
станів з шкірними та венеричними
хворобами

« __ » _____ 20 __ р.

« __ » _____ 20 __ р.

**ПЛАН СЕМІНАРІВ
ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З ФАХУ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»
на базі стажування
(І рік навчання)**

№	Т Е М А	Кількість годин	Дата
1.	Актуальні питання первинної та вторинної профілактики, диспансеризації та реабілітації хворих терапевтичного профілю; тактика лікаря-терапевта при виявленні факторів ризику:		
1.1	При захворюваннях серцево-судинної системи	2	
1.2	При захворюваннях органів дихання	2	
1.3	При захворюваннях органів травлення	2	
1.4	При захворюваннях нирок	2	
1.5	При захворюваннях органів кровотворення	2	
1.6	При захворюванні суглобів та сполучної тканини.	2	
2.	Правила видачі листків тимчасової непрацездатності при захворюваннях та травмах.	2	
3.	МСЕК. Функції. Правила та порядок заповнення посильного листка на МСЕК.	2	
4.	Захворюваність на дільниці. Облік та аналіз діяльності лікаря-терапевта. Методи прикладного комп'ютерного забезпечення діяльності лікаря-терапевта.	2	
5.	ГРВІ. Диференційний діагноз. Лікування в амбулаторних умовах. Принципи профілактики герпес-вірусних інфекцій.	2	

Куратор від профільної кафедри:

Базовий керівник:

«Затверджую»

Головний лікар бази стажування

«Затверджую»

Завідувач кафедри внутрішніх
хвороб та медицини невідкладних
станів з шкірними та венеричними
хворобами

« __ » _____ 20 __ р.

« __ » _____ 20 __ р.

**ПЛАН СЕМІНАРІВ
ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З ФАХУ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»
на базі стажування
(II рік навчання)**

№	Т Е М А	Кількість годин	Дата
1.	Санаторно-курортне та реабілітаційне лікування. Основні принципи відбору хворих в залежності від нозології; види курортів при:		
1.1	- основних захворюваннях органів травлення;	2	
1.2	- захворюваннях серцево-судинної системи;	2	
1.3	- захворюваннях суглобів;	2	
1.4	- захворюваннях органів дихання.	2	
1.5	- при захворюваннях нирок		
2.	Немедикаментозні методи лікування хворих терапевтичного профілю в амбулаторних умовах (фізичні методи, бальнеотерапія). Методи ЛФК при лікуванні терапевтичних хворих.	2	
3.	Лікувальне харчування та режим харчування при захворюваннях внутрішніх органів в амбулаторних умовах	2	

4.	Захворювання внутрішніх органів і вагітність. Нефропатія вагітних. Особливості тактики ведення вагітних. Методи профілактики.	2	
5.	Основні принципи лікувально-трудової експертизи при професійних захворюваннях.	2	
6.	Клінічні форми професійної патології, обумовлені впливом несприятливих факторів виробничого мікроклімату (пневмоконіози: діагностика, лікування).	2	
7.	Методи профілактики і лікування туберкульозу на сучасному етапі.	2	
8.	Етичні та деонтологічні аспекти в практичній діяльності лікаря терапевта. Психологія поведінки лікаря в конфліктних ситуаціях. Психологія досягнення прихильності і довіри пацієнта до лікаря. Особливості формування стилю спілкування з хворим та його родичами для досягнення компанса.	2	
9.	Рентгенологічне, ультразвукове та ендоскопічне дослідження органів і систем при захворюваннях внутрішніх органів.	2	

Куратор від профільної кафедри:

Базовий керівник:

**Перелік практичних навичок,
якими повинен оволодіти лікар-інтерн зі спеціальності
«Внутрішні хвороби»**

№ п/п	Назва маніпуляції	Ступінь оволодіння	1-й рік		2-й рік	
			очна	заочна	очна	заочна
1.	Фізикальне обстеження хворих	+++				
2.	Запис та оцінка електрокардіограми	+++				
3.	Клінічна оцінка ехокардіограми	++				
4.	Проведення функціональних тестів для оцінки вільного кровообігу (велоергометрія)	++				
5.	Клінічна оцінка даних рентгенологічного дослідження органів грудної порожнини	++				
6.	Клінічна оцінка даних рентгенологічного дослідження органів травлення	++				
7.	Техніка проведення пункції плеври , показання	+++				
8.	Клінічна оцінка показників функції зовнішнього дихання (пневмотахометрія, спірометрія, проведення пікфлоуметрії)	++				
9.	Штучне дихання	+++				
10.	Показання до проведення езофагогастродуоденофіброскопії, оцінка її результатів	++				
11.	Клінічна оцінка сканограм та ультразвукового дослідження печінки	+++				
12.	Клінічна оцінка загального аналізу сечі	+++				
13.	Проведення та клінічна оцінка проб Зимницького, Нечипоренка	+++				
14.	Оцінка клінічного аналізу крові	+++				
15.	Клінічна оцінка коагулограми	+++				
16.	Оцінка тестів на виявлення цукрового діабету	+++				
17.	Клінічна оцінка біохімічних печінкових тестів	+++				
18.	Клінічна оцінка результатів комплексного біохімічного дослідження при серцево-судинних захворюваннях	+++				
19.	Клінічна оцінка результатів біохімічного дослідження функціонального стану нирок	+++				
20.	Тимчасова зупинка кровотеч	+++				
21.	Техніка закритого масажу серця	+++				
22.	Накладання пов'язок на рану	+++				
23.	Підшкірне, внутрішньом'язове та внутрішньовенне введення медикаментозних препаратів	+++				

24.	Правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників	+++				
25.	Промивання шлунка	+++				
26.	Катетеризація сечового міхура м'яким катетером	+++				
27.	Конікотомія	+++				
28.	Пункція черевної порожнини	+++				
29.	Постановка алергічних проб перед введенням лікарських засобів	+++				
30.	Дефібриляція, показання	+++				

Примітка:

(+) – ознайомлення з даними питаннями, (++) – знання методів та інтерпретації даних при курації хворих, виконання окремих маніпуляцій, (+++) – уміння самостійно застосовувати набуті знання та навички в обстеженні, діагностиці і лікуванні хворих

В таблицю вноситься кількість виконаних практичних навичок по рокам

Базовий керівник _____

Керівник від кафедри _____

Лікар-інтерн _____

М.П.

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ
лікарів-інтернів фаху «Внутрішні хвороби» для заочної
бази стажування
(I рік навчання)

1. Алкогольні ураження внутрішніх органів: клінічні варіанти, діагностичні критерії, диференційна діагностика, лікування.
2. Метаболічний синдром. Основні принципи профілактики та лікування захворювання та його ускладнень.
3. Загальні принципи екстреної медичної допомоги при гострих професійних отруєннях.
4. Клінічні форми професійної патології, обумовлені впливом несприятливих факторів виробничого мікроклімату.
5. «Дитячі» повітряно-краплинні інфекції у дорослих. Діагностика і тактика ведення хворих.
6. Психологія ведення бесіди в роботі лікаря. Психологія поведінки в конфліктних ситуаціях. Психологія досягнення прихильності і довіри пацієнта; формування стилю спілкування і порозуміння із хворими.

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ
лікарів-інтернів фаху «Внутрішні хвороби» для заочної
бази стажування
(II рік навчання)

1. Вагітність та супутня патологія внутрішніх органів.
2. Особливості немедикаментозного лікування сечових діатезів.
3. Питні курорти України. Мінеральні води, їх внутрішнє застосування.
4. Методи ЛФК при лікуванні терапевтичних хворих.
5. Хвороби цивілізації. Паління. Атеросклероз. Ожиріння. Основні принципи профілактики ускладнень.
6. Клінічні форми професійної патології, обумовлені впливом несприятливих факторів виробничого мікроклімату.

«Затверджую»

Завідувач кафедри внутрішніх
хвороб та медицини невідкладних
станів з шкірними та венеричними
хворобами

« __ » _____ 20 __ р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Внутрішні хвороби» (очна частина інтернатури, I-й рік навчання)

код	НАЗВА КУРСУ	Кількість годин			
		лекції	практична лікарська діяльність	семінари	разом
1. Внутрішні хвороби					
	На профільній кафедрі				
01	Організація терапевтичної допомоги населенню	2	26	8	36
02	Хвороби органів дихання та професійні хвороби	6	68	20	94
03	Хвороби серцево-судинної системи	8	104	32	144
04	Ревматичні захворювання	6	78	24	108
06	Хвороби нирок	4	52	16	72
10	Інтенсивна терапія. Модуль «Невідкладні стани (внутрішні хвороби)»	4	32	-	36
	На суміжних кафедрах				
05	Хвороби органів травлення	6	78	24	108
07	Клінічна алергологія	2	24	10	36
10	Інтенсивна терапія. Модуль «Невідкладні стани»	4	80	36	120
2. Суміжні дисципліни					
12	Медицина надзвичайних ситуацій		15	6	21
14	Інфекційні хвороби. Вірусні гепатити, СНІД.	2	26	8	36

	Особливо небезпечні інфекції. Імунопрофілактика				
16	Радіаційна медицина.	-	5	2	7
17	Ендоскопічна і променева діагностика	2	12	8	22
	Основи експертизи тимчасової і стійкої непрацездатності	4	18	4	36
12	Військово-спеціальна підготовка	6	10	12	28
3.Додаткові програми					
	Медичне право		5	2	7
	Протидія насильству у сім'ї	-	5	2	7
	Разом	56	638	214	918
	Базовий контроль знань	-	-	-	6
	Конференції	-	-	-	1
	Охорона праці та техніка безпеки	-	-	-	1
	Підсумковий піврічний контроль знань	-	-	-	10
	Всього за 1-й рік	56	638	214	936

«Затверджую»

Завідувач кафедри внутрішніх
хвороб та медицини невідкладних
станів з шкірними та венеричними
хворобами

« __ » _____ 20 __ р.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю
“Внутрішні хвороби” (II-ий рік навчання)**

код	НАЗВА КУРСУ	Кількість годин			
		лекції	практична лікарська діяльність	семінари	разом
1. Внутрішні хвороби					
	Профільна кафедра				
01	Організація терапевтичної допомоги населенню	2	26	8	36
02	Хвороби органів дихання та професійні хвороби	6	88	28	122
03	Хвороби серцево-судинної системи	8	104	32	144
11	Немедикаментозні методи лікування. Побічна дія ліків	2	26	8	36
	Суміжні кафедри				
05	Хвороби органів травлення	4	54	14	72
08	Хвороби органів кровотворення	4	54	14	72
09	Хвороби ендокринної системи та обміну речовин	4	54	14	72
2. Суміжні дисципліни					
13	Фтизіатрія. ДОТС-стратегія	4	56	12	72
14	Інфекційні хвороби. вірусні гепатити, СНІД. Особливо небезпечні інфекції. Імунопрофілактика	2	26	8	36
15	Клінічна неврологія, психологія	-	6	8	14

3. Додаткові програми					
1	Медична генетика	2	10	2	14
2	Клінічна імунологія	-	5	2	7
3	Прикладна медична інформатика	-	5	2	7
4	Основи первинної профілактики		10	4	14
5	Основи трансплантології	2	10	2	14
6	Паліативна допомога	2	13	6	21
	Разом	42	547	164	753
	Базовий контроль	-	-	-	4
	Конференції	-	-	-	1
	Охорона праці та техніка безпеки	-	-	-	1
	Державна атестація	-	-	-	21
	Всього за 2 рік навчання	42	547	164	780

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Назва _____

Актуальність теми: _____

Мета дослідження: _____

Методи дослідження: _____

Результати: _____

Висновки: _____

Лікар-інтерн _____ / _____ /

Базовий керівник _____ / _____ /

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА лікаря-спеціаліста-терапевта

1. Загальні знання:

- **ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я ТА ДИРЕКТИВНІ ДОКУМЕНТИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ТА ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я;**
- **ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ;**
- **ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ПОЛІКЛІНІЧНОГО ТИПУ;**
- **ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ШВИДКОЇ ТА НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ ДОРΟΣЛОМУ НАСЕЛЕННЮ;**
- диспансерне спостереження при захворюваннях внутрішніх органів;
- **ОСНОВИ ЛІКАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ, МСЕ ЗАХВОРЮВАНЬ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ;**
- **ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ МСЦО;**
- принципи організації служби інтенсивної терапії та реанімації в терапевтичній клініці;
- принципи організації медичної служби в екстремальних умовах;
- протиепідемічні заходи при виникненні вогнища інфекції;
- основи нормальної, патологічної анатомії і фізіології внутрішніх органів та систем організму, взаємозв'язок функціональних систем організму та рівень їхньої регуляції;
- основи валеології дорослого населення;
- основи фармакотерапії захворювань внутрішніх органів, фармакодинаміка основних груп лікарських препаратів, показання та протипоказання до їхнього призначення, можливі ускладнення при застосуванні та методи їхньої корекції;
- основи імунології захворювань внутрішніх органів та реактивності організму;
- принципи дієтотерапії, фізіотерапії та лікувальної фізкультури при захворюваннях внутрішніх органів;
- показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування при захворюваннях внутрішніх органів;
- принципи профілактики захворювань внутрішніх органів;
- форми і методи санітарно-просвітницької роботи;

2. Загальні уміння:

- оцінити важкість стану пацієнта, визначити обсяг та послідовність необхідних реанімаційних заходів, надати необхідну невідкладну допомогу;

- **ПРОВЕСТИ КЛІНІЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ПАЦІЄНТА (ЗІБРАТИ АНАМНЕЗ, ПРОВЕСТИ ФІЗИКАЛЬНЕ ОБСТЕЖЕННЯ, ВИЯВИТИ ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦИФІЧНІ ОЗНАКИ ЗАХВОРЮВАННЯ, ПРОВЕСТИ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНУ ДІАГНОСТИКУ);**
- призначити план обстеження, визначити об'єм та оцінити результати лабораторного і інструментального обстеження пацієнта;
- обґрунтувати необхідність спеціальних методів обстеження пацієнта;
- визначити показання до госпіталізації пацієнта та організувати її;
- встановити і сформулювати клінічний діагноз, план і тактику ведення пацієнта, призначити адекватне лікування згідно існуючих клінічних протоколів надання медичної допомоги;
- оформити медичну документацію згідно законодавства з охорони здоров'я України;
- визначити клінічний та трудовий прогноз, ступінь непрацездатності, рекомендації щодо працевлаштування.

3. Спеціальні знання та уміння з діагностики, лікування та профілактики:

- захворювань серцево-судинної системи;
- захворювань органів дихання;
- захворювань системи травлення;
- захворювань системи сечовиділення;
- захворювань системи кровотворення;
- захворювань ендокринної системи;
- ревматичних захворювань;
- алергічних захворювань;
- інфекційних захворювань;
- невідкладних станів при захворюваннях внутрішніх органів;
- захворювань внутрішніх органів у вагітних;
- захворювань внутрішніх органів у пацієнтів похилого і старечого віку.

4. Лікар-спеціаліст повинен уміти оцінити дані:

- лабораторних досліджень при захворюваннях внутрішніх органів;
- візуальних методів дослідження внутрішніх органів (рентгенологічного, ендоскопічного – езофагогастроуденофіброскопії, ректороманоскопії; ультрасонографічного – ультрасонографії органів черевної порожнини та нирок, ехокардіографії);
- електрокардіограми;
- функціонального дослідження при захворюваннях внутрішніх органів (спірографії, пікфлоуметрії, електрокардіографії, велоергометрії, рН-метрії стравоходу і шлунку).

5. Маніпуляції:

- проведення штучного дихання і непрямого масажу серця;
- проведення дефібриляції;
- проведення конікотомії, трахеотомії;
- проведення підшкірного, внутрішньом'язевого, внутрішньовенного введення медикаментозних препаратів;
- визначення групи та резус-належності крові;
- проведення торакоцентезу;
- проведення абдоміноцентезу;
- реєстрація ЕКГ;
- промивання шлунка;
- переливання крові і кровозамінників;
- узагальнення даних науково-практичної літератури;
- знання сучасної літератури зі спеціальності.

АТЕСТАЦІЙНИЙ ПРОТОКОЛ

ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ТЕОРЕТИЧНОГО РІВНЯ ЗНАНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИКІВ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА З ФАХУ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ» ЗА ВЕСЬ ПЕРІОД НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ

Прізвище, ім'я, по-батькові

БАЗОВИЙ КОНТРОЛЬ (ПОЧАТКОВИЙ)

1. Характеристика рівня теоретичних знань (тестовий контроль, співбесіда) _____

2. Характеристика рівня оволодіння практичними навичками (курація хворого) _____

3. Пропозиції по усуненню зауважень та терміни їх виконання _____

Відмітка про виконання _____

Базовий керівник _____ / _____ /

Куратор від профільної кафедри _____ / _____ /

ПІВРІЧНА АТЕСТАЦІЯ (I-ий рік навчання)

1. Результати тестового контролю рівня знань та умінь (характеристика та оцінка) _____

2. Результати професійної практичної підготовки лікаря-інтерна (курація хворого, мануальні навички і вміння) (характеристика та оцінка) _____

3. Співбесіда по рівню засвоєння навчальної програми (характеристика та оцінка) _____

4. Відмітка про виконання зауважень та пропозицій попереднього стану атестації _____

Базовий керівник _____ / _____ /

Куратор від профільної кафедри _____ / _____ /

РІЧНА АТЕСТАЦІЯ

- 1. Характеристика рівня теоретичних знань за результатами тестового контролю та співбесіди по навчальній програмі з оцінкою _____**

- 2. Оцінка практичних знань (професійна практична підготовка) характеристика та оцінка _____**

- 3. Пропозиції _____**

- 4. Відмітка про виконання попередніх зауважень та пропозицій**

Базовий керівник _____ / _____ /

Куратор від профільної кафедри _____ / _____ /

ПІВРІЧНА АТЕСТАЦІЯ (II-ий рік навчання)

- 1. Характеристика рівня теоретичних знань за результатами тестового контролю та співбесіди по навчальній програмі з оцінкою _____**

- 2. Оцінка практичних знань (професійна практична підготовка) характеристика та оцінка _____**

- 3. Пропозиції _____**

- 4. Відмітка про виконання попередніх зауважень та пропозицій**

Базовий керівник _____ / _____ /

Куратор від профільної кафедри _____ / _____ /

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ: СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник для лікарів-інтернів та слухачів вищих медичних закладів III — IV рівнів акредитації та закладів післядипломної освіти. Т.1./ Під ред.. І.П. Шлапака. — К.: Ніка Прінт, 2012. — 616 с.
2. Антиаритмічна терапія при фібриляції передсердь. Рекомендації робочої групи з порушень ритму серця Асоціації кардіологів України. — Київ, 2015. — 59 с.
3. Безпека життєдіяльності: медичне забезпечення дорожньо-транспортних пригод/ В.А. Левченко та ін.. — Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2013. — 307 с.
4. Бильченко А. В. Лечение артериальной гипертензии в различных клинических ситуациях. — К., 2016. — 250 с.
5. Болезни крови в амбулаторной практике: руководство / И. Л. Давыдкин, И. В. Куртов, Р. К. Хайретдинов [и др.]. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 184 с.
6. Бронхообструктивні захворювання у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, лікування. Навчальний посібник / за редакцією Феценка Ю.І. — К., 2015. — 150 с.
7. Від симптому і синдрому — до діагнозу та лікування: посібник лікаря загальної практики / За заг. ред. І.В. Чопея — Ужгород: ІВА, 2009.-848с.
8. Внутрішні хвороби. / За ред. проф. Глушка Л.В. в 2-х т., Івано-Франківськ, 2004.
9. Внутрішня медицина: Підручник для мед. ВНЗ III-IV рів.акред. / Середюк Н.М. — К.: ВСВ «Медицина», 2009. — 1104 с.
10. Внутрішня медицина: ревматологія: навч. посіб. / В.Є.Кондратюк, М.Б.Джус. — К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 272 с.
11. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / за ред. Н. В. Харченко, О. Я. Бабака. — 2-е вид., переробл., доповн. — Кіровоград: Поліум, 2016. — Т. 1. — 488 с.
12. Гастроентерология. Руководство. Библиотека врача-специалиста / Я. С. Циммерман. — М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. — 816 с.
13. Гастроентерология. Стандарты медицинской помощи / сост. А.С. Дементьев, И.Р. Манеров, С.Ю.Кочетков, Е.Ю. Чепанова. — 2-е изд., перераб. и доп. — М: ГЭОТАР - Медиа, 2017. — 392 с.
14. Гематология. Национальное руководство / под ред. О. А. Рукавицына. — М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. — 784 с.
15. Гипертонические кризы / под ред. С.Н.Терещенко, Н.Ф. Плаунова. - 2-е изд., доп. и перераб. - М.: МЕДпресс-информ, 2013. - 208 с.
16. Говенко А.В., Кішко Р.М., Левченко Т.М., Хитрий Г.П. Інтенсивна терапія гострих отруєнь. Київ, «Віпол», 2010 — 187 с.
17. Гострий коронарний синдром: сучасні принципи лікування у спеціалізованому стаціонарі / Г. В. Книшов, А. В. Руденко, С. В. Сало [та ін.]. — К., 2014. — 20 с.

18. Гострі отруєння грибами: діагностика та невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Зозуля І.С., Іващенко О.В., Струк В.Ф. Методичні рекомендації . — К.: 2010. — 23 с.
19. Гострі отруєння продуктами горіння: діагностика та невідкладна допомога на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі. Зозуля І.С., Іващенко О.В., Струк В.Ф., Набухотний П.Ф. Методичні рекомендації . — К.: 2013. — 21 с.
20. Губергріц Н. Б. Хронічні гепатити та цирози печінки: навч. посібник / Н. Б. Губергріц, Н. В. Харченко. — Кіровоград: ПОЛІУМ, 2015. — 288 с.
21. Денисюк В.І., Денисюк О.В. Доказова внутрішня медицина. Підручник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2011 – 926 с.
22. Дифференциальная диагностика внутренних болезней / под ред. В. В. Щёктова, А. И. Мартынова, А. А. Спасского. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2017. – 928 с.
23. Дифференциальный диагноз внутренних болезней: алгоритмический подход : [практ. рук.] / П. М. Хили, Э. Дж. Джекобсон; пер. с англ. Т. М. Азбиль, А. Н. Анваер, Н. Н. Багмет и др.; под ред. Д. Ш. Газизовой. - М.: БИНОМ, 2013. - 280 с.
24. Діагностика та лікування ревматичних захворювань: навч. посібник / А. С. Свінцицький. – К.: Медкнига, 2017. – 372 с.
25. Діагностика та лікування фібриляції передсердь. Рекомендації Робочої групи з порушень ритму серця Асоціації кардіологів України. – К., 2014. – 168 с.
26. Дієтологія: Підручник / Н.В. Харченко, Г.А. Анохіна та ін. – К.: К-д: Вид-во «Меридіан», 2012. – 528с.
27. Европейское руководство по неотложной кардиологии / ред. М. Тубаро, П. Вранкс; пер. с англ. под ред. Е. В. Шляхто. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2017. – 960 с.
28. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Соломенчук. 2-ге доповнене видання. – Л:Простір-М, 2016. – 164с.
29. Жарінов О.Й., Куць В.О., Верезнікова Г.П., Серова О.Д. Практикум з електрокардіографії. — Львів-Київ, 2014. — 268 с.
30. Залізодефіцитна анемія / Видиборець С. В., Гайдукова С. М., Черноброва О. І. та ін.: навч посіб. – Вінниця-Бориспіль: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2012. – 238 с.
31. Зозуля І.С., Головченко Ю.І. , Оноприєнко О.П. Інсульт: тактика, стратегія ведення, профілактика, реабілітація та прогнози.-Київ, «Світ», 2010 — 319 с.
32. Зозуля І.С., Карета С.О. Інсультоподібний перебіг запальних процесів головного мозку та його оболонок.- Київ,2010 — 83 с.
33. Иммунотерапия: руководство / под ред. Р. М. Хаитова, Р. И. Атауллаханова, А. Е. Шульженко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М: ГЭОТАР - Медиа, 2017. – 736 с.
34. Инфекционные болезни: учебник / под ред. О. А. Голубовской. – К.:

Медицина, 2014. – 784 с.

35. Инфекционные эндокардиты: руководство. Тюрин В.П. / Под ред. Ю.Л. Шевченко. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ГЭОТАР – Медиа, – 2013. – 368 с.
36. Ідіопатичний легеневий фіброз: клініка, діагностика, лікування (методичний посібник) / Ю.І. Фещенко, В.К. Гаврисюк, А.І. Ячник та ін. // Київ, 2016. – 50 с.
37. Кардиомиопатии и миокардиты: руководство. Моисеев В.С., Киякбаев Г.К. – М.: ГЭОТАР – Медиа, – 2013. - 352 с.
38. Клиническая аллергология. Краткий курс. Скворцов В.В., Тумаренко А.В. – СпецЛит, 2015. – 111 с.
39. Клиническая интерпретация рентгенограммы легких: справочник / М. Дарби [и др.]; пер. с англ. под ред. В. Н. Трояна. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2017. – 216 с.
40. Клиническая электрокардиография по Голдбергеру / А. Л. Голдбергер, З. Д. Голдбергер, А. Швилкин; пер. с англ. под ред. Ю. В. Фурменковой. – 2-е изд. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2016. – 280 с.
41. Клиническая электрокардиография: [200 электрокардиограмм, диагностика и комментарии] / Ф. Циммерман; пер. с англ. и ред. В. Н. Хирманова. - изд. 2-е. - М.: БИНОМ, 2013. - 424 с.
42. Клініко-діагностичне значення імунологічних тестів при ревматичних хворобах: навч. посібник / за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. – К.: ТОВ «Прометей», 2017. – 105 с.
43. Клінічна лабораторна діагностика: підручник. Ч.І: Лабораторна гематологія. / О.Г. Берегова. – Запоріжжя, 2013. – 400 с.
44. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Роцін та ін.; за ред. І.С. Зозулі. 3-е вид., переробл. і допов. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.
45. Мясников Г.В. Керівництво з воєнно – польової терапії (спеціальна частина). – К., 2015. – 256 с.
46. Надання невідкладної допомоги пацієнтам із гострою серцево-судинною патологією: навчальний посібник/ Зозуля І.С., Ганджа Т.І., Іващенко О.В. та інш. – Вінниця, Тов «Меркьюрі-Поділля», 2016. — 87 с.
47. Наказ МОЗ України № 117 від 29.03.2002 р. із змінами і доповненнями, внесеними наказом МОЗ України № 277 від 25.05.2007 року «Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я».
48. Наказ МОЗ України № 384 від 24.05.2012 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії»
49. Наказ МОЗ України № 600 від 03.08.2012 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при диспепсії».
50. Наказ МОЗ України № 1118 від 21.12.2012 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при цукровому діабеті 2 типу».

51. Наказ МОЗ України №555 від 27.06.2013 року «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної «Хронічне обструктивне захворювання легень».
52. Наказ МОЗ України № 555 від 27.06.2013 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному обструктивному захворюванні легень»
53. Наказ МОЗ України №868 від 08.10.2013р. „Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Бронхіальна астма».
54. Наказ МОЗ України № 943 від 31.10.2013 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гастроезофагеальній рефлюксній хворобі».
55. Наказ МОЗ України №34 від 15.01.2014 р. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги.
56. Наказ МОЗ України № 263 від 11.04.2014 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ревматоїдному артриті»
57. Наказ МОЗ України №387 від 04.06.2014 р. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Рак легені».
58. Наказ МОЗ України № 455 від 02.07.2014 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гострому коронарному синдромі з елевацією сегмента ST».
59. Наказ МОЗ України №499 від 16.07.2014 р. «Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги дорослим та дітям «Гострі респіраторні інфекції».
60. Наказ МОЗ України № 613 від 03.09.2014 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при пептичній виразці шлунку і 12-палої кишки».
61. Наказ МОЗ України №620 від 04.09.2014 року «Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги (УКПМД) дорослим «Туберкульоз».
62. Наказ МОЗ України №634 від 08.09.2014 р. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Саркоїдоз».
63. Наказ МОЗ України. № 638 від 10.09.2014 р «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному панкреатиті».
64. Наказ МОЗ України № 808 від 04.11.2014 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному лімфоїдному лейкозі»
65. Наказ МОЗ України № 826 від 06.11.2014 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічних неінфекційних гепатитах»
66. Наказ МОЗ України № 1021 від 29.12.2014 р. «Про затвердження та

- впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ЦД 1 типу у молодих осіб і дорослих»
67. Наказ МОЗ України №1039 від 31.12.2014 року «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги Ко-інфекції Туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД.
68. Наказ МОЗ України №327 від 03.06.2015 р. «Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги «Кашель у дорослих».
69. Наказ МОЗ України № 709 від 02.11.2015 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при залізодефіцитній анемії»
70. Наказ МОЗ України №916 від 30.12.2015 р. «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію».
71. Наказ МОЗ України № 90 від 11.02.2016 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при запальних захворюваннях кишечника»
72. Наказ МОЗ України. № 152 від 02.03.2016 р «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця»
73. Наказ МОЗ України № 164 від 03.03.2016 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гострому коронарному синдромі без елевачії сегмента ST»
74. Наказ МОЗ України №614 від 21.06.2016 “Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (УКПМД) “Легенева гіпертензія у дорослих”
75. Наказ МОЗ України №723 від 15.07.2016 р. «Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Муковісцидоз».
76. Національний підручник з ревматології / за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. – К.: Моріон, 2013. – 672 с.
77. Невідкладна медична допомога / За ред. І.С. Зозуля, Л.Ф. Матюха, С.В. Білецький — К.: Наша родина плюс, 2015. — 496 с.
78. Невідкладні стани при гострих отруєннях / Зозуля І.С., Іващенко О.В. та інш. – Вінниця, Тов «Меркьюрі-Поділля», 2014. — 112 с.
79. Невідкладні стани при гострих отруєннях / Зозуля І.С., Іващенко О.В. та інш. – Вінниця, Тов «Меркьюрі-Поділля», 2014. — 112 с.
80. Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антибактеріальна терапія та профілактика / Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. Уніфікований протокол надання медичної допомоги дорослим хворим на негоспітальну пневмонію. – К.: НАМНУ, 2016. – 108 с.
81. Негоспітальні інфекції нижніх дихальних шляхів: монографія / Дзюблик Я.О. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2016. – 255с.

82. Неотложная кардиология / П. Х. Джанашия, Н. М. Шевченко, С. В. Олишевко. - М.: Бином, 2014. - 288 с.
83. Неотложная помощь: практическое руководство / С.С. Вялов. изд. 5-е. - М.: МЕДпресс-информ, 2014. - 190 с.
84. Нефрология. Клинические рекомендации / под ред. Е. М. Шилова, А. В. Смирнова, Н. Л. Козловской. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 816 с.
85. Основи електрокардіографії / О. Й. Жарінов, В. О. Куць (ред.) - Львів: МС, 2017. - 240 с.
86. Острый коронарный синдром / под ред. И. С. Явелова, С. М. Хохлунова, Д. В. Дуплякова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 384 с.
87. Очерки клинической пульмонологии / под ред. В. К. Гаврисюка. - К., 2016. - 336 с.
88. Практикум з електрокардіографії / О. Й. Жарінов, В. О. Куць, Г. П. Верезнікова, О. Д. Серова. - Львів-Київ, 2014. - 268 с.
89. Практическая аритмология в таблицах: руководство для врачей / под ред. В. В. Салухова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 496 с.
90. Пульмонология. Национальное руководство. Краткое издание / под ред. А. Г. Чучалина. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 800 с.
91. Рациональная антимикробная терапия: руководство для практикующих врачей / под ред. С. В. Яковлева. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Литерра, 2015. - 1040 с.
92. Рациональная фармакотерапия сердечно-сосудистых заболеваний : руководство для практикующих врачей / под общ. ред. Е. И. Чазова, Ю. А. Карпова. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : Литерра, 2016. - 784 с.
93. Ревматические заболевания. В 3 т. Т. II. Заболевания костей и суставов: руководство / под ред. Джона Х. Клиппела, Джона Х. Стоуна, Лесли Дж. Кроффорд, Пейшенс Х. Уайт; пер. с англ. под ред. Е. Л. Насонова, В. А. Насоновой, Ю. А. Олюнина. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 520 с.
94. Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності (2017) / Л.Г. Воронков, К.М. Амосова, Г.В. Дзяк [та ін.] // Серцева недостатність та коморбідні стани. - 2017. -№1. - Дод. №1. - С. 1-64.
95. Сахарный диабет. Иммуитет. Цитокины. / Н. Д. Тронько, К. П. Зак, В. В. Попова, А. К. Бутенко. - К.: Книга-плюс, 2015. - 488 с.
96. Сахарный диабет. Новое в лечении и профилактике / Дж. А. Колуэлл ; Пер. с англ. : М.В. Шестаковой и М.Ш. Шамхаловой. - М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2014. - 288 с.
97. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / за ред. В. М. Коваленка, М. І. Лутая, Ю. М. Сіренка, О. С. Сичова. - К.: МОРІОН, 2016. - 192 с.
98. Справочник симптомов в общей врачебной практике / К. Хопкрофт, В. Форте; пер. с англ. под ред. В. А. Кокорина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 480 с.
99. Стрес і хвороби систем кровообігу / за ред. В. М. Коваленка, В. М. Корнацького. - К., 2015. - 353 с.
100. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх

- органів. Невідкладні стани в терапії / за ред. Ю. М. Мостового – 21-е вид., доп. і перероб. – Київ: Центр ДЗК, 2016. – 688 с.
101. Сучасні методи обстеження, техніка лікарських маніпуляцій та їх оцінка в клініці внутрішньої медицини: навч. посібник / Н.І. Швець, Т.М. Бенца, О.А. Пастухова:– Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2014. – 400 с.
102. Трухан Л. В. Болезни кишечника. Клиника, диагностика и лечение / Л. В. Трухан. – СпецЛіт, 2013. – 143 с.
103. Феценко Ю.І. Хронічне обструктивне захворювання легень: нові відтінки проблеми: монографія / Феценко Ю.І., Чайковський Ю.Б., Островський М.М., Дельцова О.І., Геращенко С.Б., Кулинич-Міський М.О., Савеліхіна І.О. – Івано-Франківськ, СІМІК, 2016. – 400с.
104. Функциональная диагностика: национальное руководство / под ред. Н. Ф. Берестень, В. А. Сандрикова, С. И. Федоровой. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2017. – 800 с.
105. Функциональная и топическая диагностика в эндокринологии: руководство для врачей / С. Б. Шустов [и др.]. - 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2017. – 272 с.
106. Функциональные расстройства желудочно-кишечного тракта. Практический подход на основе клинического опыта / под ред. Б. Е. Лэйси, М. Д. Кроуэлла, Дж. К. ДиБайза; пер. с англ. под ред. С. В. Демичева. – М.: ГЭОТАР–Медиа, 2017. – 352 с.
107. Функціональна діагностика: національний підручник / за ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. – К.: Четверта хвиля, 2018. – 732 с.
108. Хроническое легочное сердце / Л. Ф. Коноплева, Д. А. Решотко. – К.: Книга-плюс, 2017. – 160 с.
109. Хронічне обструктивне захворювання легень: нові відтінки проблеми / Ю. І. Феценко, Ю. Б. Чайковський, М. М. Островський [та ін.]. – Івано-Франківськ: СІМІК, 2016. – 400 с.
110. Экстренная медицинская помощь: карманное руководство: (учебное пособие)/ Под ред. Г.В. Дзяка. — Днепропетровск: Акцент, 2013. — 371
111. Электрокардиограмма. Анализ и интерпретация / А. В. Струтынский – 15-е изд. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2013. - 224 с.
112. Эндокринные синдромы. Диагностика и лечение / А.В. Древаль – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 416 с.
113. Эндокринология: национальное руководство / под ред. И. И. Дедова, Г. А. Мельниченко. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 1112 с.
114. Эндокринология: учебник для студентов высших мед. учеб. заведений / [П. Н. Боднар, Г. П. Михальчишин, Ю. И. Комисаренко и др.]; под ред. проф. П. Н. Боднара. – изд. 2, перераб. и дополн. – Винница: Нова Книга, 2016. – 488 с.
115. 2014 ESC Guidelines on the diagnosis and management of acute pulmonary embolism (European Heart Journal doi:10.1093/eurheartj/ehu283 (European Heart Journal Advance Access published August 29, 2014)).
116. 2016 ESC/EAS Guidelines for the Management of Dyslipidaemias / Eur. Heart J. – 2016. – Vol. 37. – P. 2999-3058.

117. 2016 updated EULAR evidence-based recommendations for the management of gout / P. Richette, M. Doherty, E. Pascual [et al.] // *Annals of the Rheumatic Diseases*. – 2017. – Vol. 76. – P. 29-42.
118. 2017 ESC Guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation: The Task Force for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation of the European Society of Cardiology (ESC) / B. Ibanez, S. James, S. Aqewall [et al.] // *Eur. Heart J.* – 2018. – Vol. 39(2). – P. 119-177.
119. A consensus statement on the European Society for clinical and economic aspects of osteoporosis and osteoarthritis (ESCEO) algorithm for the management of knee osteoarthritis – from evidence-based medicine to the real-life setting / *Sem. Arthr. Rheum.* – 2016. – Vol. 45. – S1-S11.
120. ACG Clinical Guideline: Treatment of *Helicobacter pylori* Infection / W.D. Chey, G.I. Leontiadis, C.W. Howden [et al.] // *Am. J. Gastroenterol.* – 2017. – Vol. 112(2). – P. 212-239.
121. Acute Treatment of Patients With Supraventricular Tachycardia / S.M. Al-Khatib, R.L. Page // *JAMA Cardiol.* – 2016. – Vol. 1(4). – P. 483-485.
122. American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology Guidelines for Management of Dyslipidemia and Prevention of Cardiovascular Disease, 2017, <https://www.aace.com/files/lipid-guidelines.pdf>
123. American Association of Clinical Endocrinologists, American College of Endocrinology, and Associazione Medici Endocrinologi Medical Guidelines for Clinical Practice for the Diagnosis and Management of Thyroid Nodules, 2016, <https://www.aace.com/files/thyroid-nodule-guidelines.pdf>
124. American Association of Neurological Surgeons, Congress of Neurological Surgeons. [Prehospital cervical spinal immobilization after trauma In: Guidelines for the management of acute cervical spine and spinal cord injuries](https://www.guidelinecentral.com/summaries/prehospital-cervical-spinal-immobilization-after-trauma-in-guidelines-for-the-management-of-acute-cervical-spine-and-spinal-cord-injuries/), 2013, <https://www.guidelinecentral.com/summaries/prehospital-cervical-spinal-immobilization-after-trauma-in-guidelines-for-the-management-of-acute-cervical-spine-and-spinal-cord-injuries/>
125. American College of Gastroenterology and Canadian Association of Gastroenterology guidelines on the management of dyspepsia / P. Moayyedi, B.E. Lacy, C.N. Andrews [et al.] // *Am. J. Gastroenterol.* – 2017. – Vol. 112. – P. 988-1013.
126. American Diabetes Association Standards of Medical Care in Diabetes // *Diabetes Care*. – 2017. – Vol. 40(Suppl. 1): S1-132.
127. An algorithm recommendation for the management of knee osteoarthritis in Europe and internationally: A report from a task force of the European Society for Clinical and Economic Aspects of Osteoporosis and Osteoarthritis (ESCEO) / O. Bruyere, C.C. Cooper, J.-P. Pelletier [et al.] // *Sem. Arthr. Rheum.* – 2014. – Vol. 44. – P. 252-263.
128. Antibiotics for acute respiratory infections in general practice: comparison of prescribing rates with guideline recommendations / A.R. [McCullough](#), A.J. [Pollack](#), M. [Plejdurp Hansen](#) [et al.] // *Med. J. Aust.* – 2017. – Vol. 207(2). – P. 65-69.
129. Canadian Medical Association InfoBase (CMA InfoBase: Clinical Practice

- Guidelines (CPGs) <http://www.cma.ca/>
130. Cardiovascular Risk Factor Control for All / P. Greenland, V. Fuster // JAMA. – 2017. – Vol. 318(2). – P. 130-131.
131. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) <https://www.cdc.gov/>
132. Classification of Cough as a Symptom in Adults and Management Algorithms: CHEST Guideline and Expert Panel Report / R.S. Irwin, C.L. French, A.B. Chang [et al.] // Chest. – 2018. – Vol. 153(1). – P. 196-209.
133. Clinical Knowledge Summaries (CKS) <http://prodigy.clarity.co.uk/>
134. Clinical Practice Guidelines for Hypothyroidism in Adults: Cosponsored by the American Association of Clinical Endocrinologists and the American Thyroid Association, 2012, <https://www.aace.com/files/final-file-hypo-guidelines.pdf>
135. Consensus Statement by the American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology on the Comprehensive Type 2 Diabetes Management Algorithm – 2018 Executive Summary, 2018, <https://www.aace.com/sites/all/files/diabetes-algorithm-executive-summary.pdf>
136. Eastern Association For The Surgery Of Trauma. Emergency tracheal intubation immediately following traumatic injury: an Eastern Association for the Surgery of Trauma practice management guideline, 2012, <https://www.guidelinecentral.com/summaries/emergency-tracheal-intubation-immediately-following-traumatic-injury-an-eastern-association-for-the-surgery-of-trauma-practice-management-guideline/>
137. Eastern Association For The Surgery Of Trauma. Evaluation and management of mild traumatic brain injury: an Eastern Association for the Surgery of Trauma practice management guideline, 2012, <https://www.guidelinecentral.com/summaries/evaluation-and-management-of-mild-traumatic-brain-injury-an-eastern-association-for-the-surgery-of-trauma-practice-management-guideline/>
138. Emergency Airway Management Jonathan Benger, Jerry Nolan, Mike Clancy College of Emergency Medicine, London 2009
139. Emergency Surgery Course (ESC®) Manual The Official ESTES/AAST Guide Editors: Fingerhut, A., Leppäniemi, A., Coimbra, R., Peitzman, A.B., Scalea, Th.M., Voiglio, E.J. (Eds.) 2016, p-319
140. European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice: The Sixth Joint Task Force of the European Society of Cardiology and Other Societies on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice (constituted by representatives of 10 societies and by invited experts) Developed with the special contribution of the European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation (EACPR) / M.F. Piepoli, A.W. Hoes, S. Agewall [et al.] // Eur. Heart J. – 2016. – Vol. 37(29). – P. 2315-2381.
141. Evaluation and Treatment of Patients With Constipation / T.Stern, A.M. Davis // JAMA. – 2016. – Vol. 315(2). – P. 192-193.
142. Gastroduodenal disorders / V. Stanghellini, F. Chan, W.L. Hasler [et al.] // Gastroenterology. – 2016. – Vol. 150. – P. 1380-1392.
143. Global strategy for asthma management and prevention (2017 Update). Режим доступа: <http://ginasthma.org>.
144. Guidelines for the Use of Antiretroviral Agents in HIV-1-Infected Adults and

Adolescents/ Developed by the DHHS Panel on Antiretroviral Guidelines for Adults and Adolescents – A Working Group of the Office of AIDS Research Advisory Council (OARAC). Downloaded from <http://aidsinfo.nih.gov/guidelines> on 4/9/2015.

145. Guidelines on the management of abnormal liver blood tests / P.N. Newsome, R. Cramb, S.M. Davison [et al.] // Gut. – 2017. – P. 1-14.

146. Hess M.W. The 2017 Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease Report and Practice Implications for the Respiratory Therapist / M.W. Hess // Respir. Care. – 2017. – Vol. 62(11). – P. 1492-1500.

147. <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-04012018--13-pro-dejaki-pitannja-zastosuvannja-ukrainomovnogo-variantu-mizhnarodnoi-klasifikacii-pervinnoi-medichnoi-dopomogiicpc-2-e>

148. International Diabetes Federation. Clinical Practice Recommendations for Managing Type 2 Diabetes in Primary Care – 2017. Режим доступу: www.idf.org/managing-type2-diabetes

149. [Kolditz M.](#) Community-Acquired Pneumonia in Adults / M. [Kolditz](#), S. Ewig // Dtsch. Arztebl. Int. – 2017. – Dec Vol. 114(49). – P. 838-848.

150. Lipid Disorders: Screening and Treatment / J. Jin // JAMA. – 2016. – Vol. 316(19). – P. 2056.

151. Management of Adults With Hospital-acquired and Ventilator-associated Pneumonia: 2016 Clinical Practice Guidelines by the Infectious Diseases Society of America and the American Thoracic Society / A.C. Kalil, M.L. Metersky, M. Klompas [et al.] // Clinical Infectious Diseases. – 2016. – Vol. 63(5). – e61-111.

152. Management of Helicobacter pylori infection – the Maastricht V/Florence Consensus / P. Malfertheiner, F. Megraud, C. O’Morain [et al.] // Report. Gut. – 2017. – Vol. 66(1). – P. 6-30.

153. Management of Helicobacter pylori Infection / R.T. Kavitt, A.S. Cifu // JAMA. – 2017. – Vol. 317(15). – P. 1572-1573.

154. NICE guideline: Non-alcoholic fatty liver disease (NAFLD): assessment and management – 2016. Режим доступу: www.nice.org.uk/guidance/ng49

155. O’Gara P., Kushner F., Ascheim D. et al. 2013 ACCF/AHA guideline for the management of ST-elevation myocardial infarction: a report of the American College of Cardiology Foundation/American Heart Association Task Force on Practice Guidelines. J Am Coll Cardiol. 2013; 61 (4):p78 – p140.

156. Pharmacologic Treatment of Hypertension in Adults Aged 60 Years or Older to Higher Versus Lower Blood Pressure Targets: A Clinical Practice Guideline From the American College of Physicians and the American Academy of Family Physicians / A. Qaseem, T.J. Wilt, R. Rich [et al.] // Ann. Intern. Med. – 2017. – Vol. 166(6). – P. 430-437.

157. Pneumonia: Diagnosis and management of community- and hospital-acquired pneumonia in adults. NICE guidelines, 2014. Режим доступу: <https://www.nice.org>

158. Prevention, Detection, Evaluation, and Management of High Blood Pressure in Adults / A.S. Cifu, A.M. Davis // JAMA. – 2017. – Vol. 318(21). – P. 2132-2134.

159. Screening for Prediabetes and Type 2 Diabetes Mellitus / N. Laiteerapong, A.S. Cifu // JAMA. – 2016. – Vol. 315(7). – P. 697-698.

160. SEMDSA 2017 Guidelines for the Management of Type 2 diabetes mellitus // JEMDSA. – 2017. – Vol. 22(Suppl. 1): S1-S196.
161. Silvia G. Priori, Carina Blomström-Lundqvist, Andrea Mazzanti et al. 2015 ESC guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death. Eur Heart J 2015: p87.
162. Svenningsen S. Asthma Endotypes and an Overview of Targeted Therapy for Asthma / S. Svenningsen, P. Nair // Front. Med. (Lausanne). – 2017. – Vol. 26(4). – P. 158.
163. The 2017 Clinical Practice Guideline for High Blood Pressure / P.K. Whelton, R.M. Carey // JAMA. – 2017. – Vol. 318(21). – P. 2073-2074.
164. The New 2017 ACC/AHA Guidelines “Up the Pressure” on Diagnosis and Treatment of Hypertension / P. Greenland, E. Peterson // JAMA. – 2017. – Vol. 318(21). – P. 2083-2084.
165. Weber M., Schiffrin E., White W. et al. Clinical practice guidelines for the management of hypertension in the community a statement by the American society of hypertension and the international society of hypertension // J. Hypertens. – 2014. – Vol. 32 (1). – P. 3-15.
166. Bismuth Ch. Toxicologie Clinique, 5e edition.- Paris: Medecine-Science Flammarion, 2000. - 1092 p.

ОФІЦІЙНА ДОКАЗОВА ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНА МЕДИЧНА ІНФОРМАЦІЯ, ЯКУ МІСТЯТЬ ВИДАННЯ:

1. AMA (American Medical Association) <https://www.ama-assn.org/>
2. American Academy of Family Physicians <http://www.aafp.org/home.html>
3. American Academy of Pediatrics Policy (AAP Policy) Clinical Practice Guidelines <https://www.aap.org>
4. American College of Cardiology <http://www.acc.org/>
5. American College of Emergency Physicians <https://www.acep.org/>
6. American Heart Association <http://news.heart.org/>
7. BMJ Clinical Evidence <http://clinicalevidence.bmj.com>
8. Brain Trauma Foundation (BTF) <https://www.braintrauma.org/http://www.trauma.org/>
9. Eastern Association for the Surgery of Trauma <https://www.east.org/>
10. European Pediatric Association, the Union of National European Pediatric Societies and Associations (EPA/UNEPSA) <http://www.epa-une psa.org/>
11. European Society of Cardiology <http://www.escardio.org/>
12. [HTTP://WWW.MOZDOCS.KIEV.UA](http://WWW.MOZDOCS.KIEV.UA)
13. Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>
14. Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>
15. National Comprehensive Cancer Network <https://www.nccn.org/>
16. National Guideline Clearinghouse <https://www.guideline.gov/>
17. National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE) <https://www.nice.org.uk/>
18. Royal College of Physicians <https://www.rcplondon.ac.uk/>
19. The Association of the Scientific Medical Societies in Germany <http://www.awmf.org>

20. The Cochrane Collaboration The Cochrane Library <http://www.cochrane.org/>
21. The European Society for Emergency Medicine <https://www.eusem.org/>
22. The Finnish Medical Society Duodecim <https://www.duodecim.fi/>
23. The French National Authority for Health <http://www.has-sante.fr/>
24. The National Association of Emergency Medical Technicians (NAEMT) <http://www.naemt.org/>
25. The National Association of State EMS <https://www.nasemso.org/>
26. The National Health and Medical Research Council (NHMRC) <https://www.nhmrc.gov.au>
27. Up To Date <http://www.uptodate.com> Western Trauma Association <https://westerntrauma.org/>

газети:

- “Здоров’я України”;
- “Ваше здоров’я”;
- “Медичний вісник України”;
- “Medicus Amicus”;

журнали:

- “Therapia”
- “Архів клінічної та експериментальної медицини”;
- “Астма і алергія”;
- “Журнал сучасного лікаря. Мистецтво лікування”;
- “Інфекційні хвороби”;
- “Клиническая медицина”
- “Клінічна інформатика і телемедицина”
- “Ліки України”
- “Лікувальна справа”
- “Лікування та діагностика”
- “Медицина світу”;
- “Медичний всесвіт”
- “Нове в гематології та трансфузіології”
- “Онкологія”;
- “Променева діагностика, променева терапія”;
- “Радіологічний вісник”;
- “Український кардіологічний журнал”;
- “Український медичний часопис”;
- “Український пульмонологічний журнал”;
- “Український терапевтичний журнал”
- “Клінічна інформатика і телемедицина”
- “Ліки України”
- “Лікувальна справа”
- “Лікування та діагностика”

- “Медицина світу”;
- “Медичний всесвіт”
- “Нове в гематології та трансфузіології”
- “Онкологія”;
- “Променева діагностика, променева терапія”;
- “Радіологічний вісник”;
- “Український кардіологічний журнал”;
- “Український медичний часопис”;
- “Український пульмонологічний журнал”;
- “Український терапевтичний журнал”